

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. VIII. Depulsio Iansenismi

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

rationem boni, & ut est medium quoddam A
conducens ad manifestationem suae iustitiae, vel
misericordiae. Nec denique eodem modo de re-
probatione, quod de praedestinatione loquuntur:
nam merita quidem volunt esse praedestinati-
onis effectus, non tamen peccata reprobationis,
sed duntaxat ipsorum permissioles: de quo in
Tractatu de praedestinatione. Unde quadruplex
ad minus Thomistas inter & Calvinum versatur
discrimen, quod tantum eos separat, quantum ab
errore veritas distat: quare non immerito Joan-
nes à S. Thoma Adversariorum argumentum *su-*
perius appellat, illa enim Thomistica & Calvi-
niana doctrina discrimina aded manifesta sunt,
ut nemo, nisi omnino barbatus, aut solidus, non
valeret percipere.

127 Ex his etiam Adversarii objectiones nedum
solvantur, sed etiam sponte liquefcunt, & in fu-
mum & atras resolvuntur. Patet enim discrimen
quod ex Belcario Episcopo, Metensi Joannes
à S. Thoma refert, nempe Calvinum dixisse,
Deum necessitate miseris ad iugum & c. num esse
verum & legitimum, sed etiam radicem & fun-
damentum ceterorum: error enim quod Calvi-
nus Deum facit autorem peccati, ut rivulus à
fonte promanat, ex alio quò asserit Deum mo-
vere voluntatem hominis, ad actus sive bonos si-
ve malos, solum spontaneè & non liberè, ut su-
pra ostensum est. Unde Tridentinum, ut erro-
rem illum penitus elideret, & in suo fonte &
principio praevocaret, sess. 6, can. 6. sic definit:

Si quis dixerit NON ESSE IN POTESTATE HOMO-
MINI, VIAS SUAS MALAS FACERE, SED MALA OPERA ITA UT BO-
NA DEUM OPERARI, NON PERMISSIVÈ SOLUM, SED ETIAM PRO-
PRIE & PER SE; adeo ut sit proprium eius opus non mi-
nus prodivo iude, quam vocario Pauli, Anathema sit.

Quibus verbis, Calvinum idcirco in fide errasse
ostendit, & Deum non minus malorum quam
bonorum actuum autorem fecisse, quod do-
cuerit non esse in potestate hominis vias suas
malas aut bonas facere: nimirum quia Deus ad
actus sive bonos sive malos spontaneè solum &
non liberè voluntatem hominis movet, nec po-
tentiam ad oppositum relinquit. Unde loco
supra adducto inquit: *Voluntatem necessitate in ma-*
lum trahi, quamvis libertate abdicata, ostendit eos qui
inter necessitatem & coactionem distinguere nesciunt.
Et Beza, qui Calvinum mordicus in hoc errore
adhæsit, ait ubi supra: *Quærendam esse vitii origi-*
nem in instrumentorum spontaneo motu &c.

128 Constat etiam ex dictis, optimum esse discrimen
à Patre Lemos adductum in Congregatione
de auxiliis, dum asseruit: *Errasse Calvinum,*
quia dixit Deum movere ad malum, sicut ad bonum,
quod nesciret distinguere inter actionem & entita-
tem, ut est entitas & actio, & inter peccatum: non
erraturum, si diceret concurrere Deum ad entitatem,
nullo autem modo movere ad peccatum. His enim
verbis, eximius ille Theologus, secundum &
tertium discrimen supra adductum insinavit:
nimirum quòd Calvinus erraverit, & Deum fe-
cerit autorem peccati. Tum ed quod docue-
rit ipsum movere voluntatem hominis, motione
moralis, ad actus malos, sicut ad bonos, præci-
piendo diabolo ut homines tentet, & ad pecca-
tum inducat: Tum etiam, quia existimavit,
Deum velle non solum solum malum poenæ, sed etiam
culpe, quatenus aliquam rationem boni condu-
centis ad manifestationem divinæ iustitiæ vel
misericordiæ induit, subindeque intrinsecam
entitatem & deformitatem peccati non distinguit, sed

utramque in Deum ut Authorem retulit.

Nec valent Calvini testimonia quæ P. Anna-
tus in contrarium objicit. Tum quia id quod his
locis Calvinus astruit, in aliis supra à nobis ad-
ductis penitus destruit. Tum etiam, quia id non
potest stare cum eo errore, quò asserit Deum ad
actus sive bonos, sive malos, spontaneè solum
movere, ut supra ostensum est. Addo, hæc loca
facile posse exponi, dicendo cum Valentia supra
citato, quòd quando Calvinus ait Dei voluntatem
nunquam tendere in malum, nec velle homi-
num malitiam; solum intendit Deum eam
non velle per se, & quatenus formaliter habet
rationem mali; sed per accidens tantum, & in-
quantum induit rationem boni, seu medii ad ma-
nifestationem suæ iustitiæ, vel misericordiæ
conducantis. Et mirum est, quòd Adversarius ad
hoc non adverterit, & Calvinum ab eo errore
absolvere, atque, ut ita dicam, Æthiopem illum
lavare tentaverit, ut in Thomistas vehementius
invehere, eorumque doctrinam ut Calvinia-
nam traduceret. Sed certè operam & lixivium
perdidit: scriptum est enim Jeremiæ 13. *Nam-*
quid Æthiops potest mutare pellem, aut Pardus varie-
tates suas? Videat ergo æquus Lector, & judi-
cet, an non verisimile sit quòd refert Joannes à
S. Thoma, Cardinalem Perronium, auditis his
quæ P. Lemos de doctrina Calviniana exposuit,
tacuisse, & annuere visum. Nihil enim verius,
quam errasse Calvinum, quòd non solum entita-
tem, sed etiam malitiam peccati in Deum ut
autorem reduxerit.

Ex dictis etiam liquet, quàm frivola sit Ad-
versarii ratio, supra relata; facile enim
responderetur, modum quò Calvinus docet Deum
concurrere ad malas actiones, tria superaddere
ad eum quem Thomista admittunt, nimirum
necessitatem absolutam, & excludentem indif-
ferentiam actualem, seu potentiam ad opposi-
tum; motionem moralem ad entitatem actus
peccaminosi; volitionem peccati, ut induit ali-
quam rationem boni, & habet rationem medii
conducantis ad ostensionem divinæ iustitiæ, aut
misericordiæ, ut supra ostensum est.

Nec obstat quòd Amesius & Molinæus, sen-
tentiam Thomistarum amplectantur; illi enim,
& multi alii ex Calvinistis, errorem Calvini, ut
fecerunt & execrandum, ejuraverunt, ut supra ex
Valentia & Becano visum est. Utinam in aliis
etiam fidei controversiis à Calviniana doctrina ab-
horrent, & Scholæ Thomisticae adhererent,
non longè essent à regno Dei. Utinam etiam So-
ciniani & Arminiani, in quæstionibus de gratia
& libero arbitrio, in Scholâ Didaci Alvarez au-
diissent: in ea certè non didicissent Semipelagia-
nismum, quem inter polarunt; nec femina fidei
& gratiæ in nuda natura collocarent, neque gra-
tiam naturæ pedisequam facerent; aut eam,
quantum ad efficaciam & usum, libero arbitrio
subjicerent, ut supra ex Francisco à S. Augustino
vidimus.

ARTICULUS VIII.

Depulsio Iansenismi.

Liberius interdum aliqui familiaribus, aut ea-
rundem partium studio conjunctis insur-
rant, Thomistas in eodem cum Jansenio luto hæ-
rere; ac majori arte aut dolo alii, dum toto
impetu

impetu, totisque viribus in Jansenium ferri simulant & videri volunt, obliquè & per latus Thomistas petunt; & sibi viam parant, ut quod animo diu meditantur, aliquando palam faciant, & fidem non ægrè reperiat cujus toties periculum fecerint, aut gustum aliquem dederint; Thomistas à Jansenii sententia, nec quantum latus unguis est, in diversum abire. Sed dum eorum artes, quæ nos minime latent, ridemus, & fidei ac Scholæ nostræ doctrinæ securi, expectamus ut ab his latebris in apertum veniant; interim Catholicam de decretis & auxiliis per se efficacibus Thomistarum sententiam, à Janseniana doctrina discrepare plurimum, nihilque eum ea habere commercii, breviter demonstrandum suscipio.

131 In primis, Cùm juxta Patrem Annatum, & alios Societatis Theologos, qui contra Jansenium scripserunt, idem sit, in quæstione de gratia efficaci Jansenii & Calvini error: omnia quæ hucusque adduximus ad probandum Thomistas differre à Calvino, pariter demonstrant eos differre à Jansenio; & Pater Annatus pugnantia scribit, dum eos Calvinistis implicat, & à Jansenianis sejungit.

132 Deinde, Idem author locis supra adductis varia Jansenium inter & Thomistas assignat discrimina: nam in libro de libertate incoacta contra Apologiam Jansenii cap. 2. §. 4. hæc scribit: *Inde processit error Jansenii, quod putaverit se eodem modo philosophari posse quod Thomista, cum tamen diversissima sint eorum principia: nam Thomista cum vitrice concupiscentia verbi gratiæ ponunt sufficientem gratiam ad resistendum, nec putant quidquam requiri in alteratro casu, quod habeat rationem principii & virtutis activæ, & ideo dicere possunt similitudinem esse potentia ad utrumlibet oppositorum immediatè ac proxime; neque unquam sensum compositum & divisum sic explicuerunt, ut dicerent voluntatem posse unum in sensu composito, & in sensu diviso, hoc est successive, atque ex hypothese quod sit mutatio in prerequisite, posse alterum, Nunquam Thomista ita sensum illum compositum & divisum explicuerunt.*

Et contra Commentatorem cap. 2. §. 1. *Quem invenient Jansenianæ inter Thomistas, qui concedat ita necessarium esse quoddam exercitium consensus quem voluntas præbet motioni gratiæ, quandiu illa inchoaret, quomodo necessarius est amor beatificus, quandiu durat visio? Quem invenient qui dixerit voluntatem divinam gratiæ prædeterminatam, carere proximè ad dissentiendum potentiæ? Quem dabunt qui distinctionem sensus compositi & divisi sic interpretetur, ut sensus sit, voluntatem à Deo motam posse dissentire, quandiu illa motio aberit, & advenerit alia? Quibus verbis tria inter Jansenium & Thomistas assignat discrimina, quæ ex supra dictis patent. Item in libro Gallico idiomate scripto, cui titulus est, *La conduit de l'Eglise*, parte 2. decem & octo doctrinæ Thomisticæ à Janseniana differentias indicat, & elegantè ac eruditè prosequitur. Qui plura cupit legat librum à Patre Bernardo Guiart, Doctore Parisiensis editum, etiam hunc titulum præfixit: *Discrimina doctrinæ Thomisticæ à Janseniana*. Legat etiam librū P. Baronii de libertate humana & gratiæ divina, disp. 1. §. 3. ubi conferendo doctrinæ Thomisticæ & Jansenianæ principia, validissimè repellit fictitium illum cum Jansenio consensum, quem Theophilus Raynaudus in libro contra Cyriacos fingulis Diatribis, ac penè paginis nobis objicit.*

A Tertiò, Thomistarum doctrinam de gratia per seipsam efficaci, nihil cum Janseniano dogmate habere commercii, ex eo patet, quod Innocentius X. post editam adversus quinque Jansenii propositiones Constitutionem, scriptis vivæ vocis oraculo declaravit, se non intendisse doctrinam de gratia per seipsam efficaci, directè, vel indirectè attingere, sed id duntaxat definire, in quo Thomista & Jesuitæ conveniunt, ut ingenue fateatur P. Annatus, in libro cui titulus est, *Cavilli Jansenianorum*, pagina 29. ubi hæc scribit: *Id in quo convenimus (Thomista & Jesuitæ) sancit Pontifex; id in quo disidemus, disputatæ nobis reliquit. Sed est, inquis, necessaria consequentia à positione illorum principiorum, ad negationem gratiæ prædeterminantis? Respondeo hoc inter nos disputari, an scilicet necessaria sit illa consequentia; nobis videtur necessaria, illis non videtur. Viri melius sentiant, nondum definitum est. Vicerint illi qui suam sententiam melius probaverint, meliusque defenderint. Atque hoc est Pontificem attingere noluisse controversiam inter nos & Thomistas disputatam de gratia per seipsam efficaci. Et reverà ab hoc alienam penitus fuisse mentem Pontificis, non solum plura vivæ vocis oracula testantur, sed etiam decretum ab ipso editum in Congregatione generali Sanctæ Inquisitionis, habita die 23. Aprilis anni 1654. quò declaravit se celeberrimam illam de gratia per se efficaci controversiam, in eodem in quo erat in Congregatione de auxiliis statu relinquere; sancitque in ea quæstione debere observari decreta Pauli V. & Urbani VIII. quæ strictissime prohibent, ne quis sententia affirmanti vel neganti gratiam per se efficacem, aliquam erroris notam intur.*

C Sanctissimus etiam Pontifex Alexander VII. qui feliciter Ecclesiam regit, doctrinam de gratia per se efficaci, sanam & catholicam esse declaravit Brevi dato Romæ die 26. Julii anni 1663. & ad Venerabiles Archiepiscopos & Episcopos Regni Galliæ directo. Cùm enim quidam articuli, doctrinam gratiæ per se efficaciæ, in eo sensu quò in Schola Thomistarum docetur, continentès, ab illustrissimo & eruditissimo viro, Domino Gilberto de Choiseul, Convenarum Episcopo, ad ipsum fuissent transmissi, gratulatus est Pontifex Prælati Gallicanæ Ecclesiæ, quòd eorum exemplo, consilio, & operibus plures ad saniorè doctrinam fuissent inducti. Verba Pontificis sunt.

Venerabiles Fratres, salutem, & Apostolicam benedictionem. Ut nulli vestrum incomptum esset, quantà sollicitudine Innocentius X. felicis recordationis Prædecessor noster, Jansenianam hæresim radicatus evellere conatus fuerit; quantà nos ipsi curâ & instantiâ idem propositum indefinenter prosequi non destiterimus: ita nobis probè comperit, atque perspectum, quam indefesso studio plerique vestrum Constitutiones Apostolicas in Jansenii causa editas executioni mandari procuraverint. Illud autem non mediocri gaudio animum nostrum persudit, quòd litteris ex Gallia recens allatis, accepimus illorum in dies crescere numerum, qui rectè sapiunt; præfatis Constitutionibus sese ultro submittentes; illorum verò decreta, quæ à veritate auditum avertunt, & variis inanum interpretationum argumentis decipi, Decretis Apostolicis resurgant. Is fuit egregius sanæ laborum vestrorum fructus, maioris scilicet & prioris partis, ut vultis, sique caterorum nomine Primarii, exemplo vestro, consilio, & opera AD SANCTI-REM

REM DOCTRINAM INDUCTI, eâ quâ par
 A estur credimus, animi bene, sese paratissimos ex
 hibuerint ad illa omnia præstanda, quæ ipsi à Sede A
 postolica præferuntur.

Articuli verò illustrissimo Convenarum E
 piscopo oblatis, & per eundem ad Summum
 Pontificem transmissi, isti sunt.

I.

Cum ex sancti Augustini sententia, quam tota san
 B tati Schola defendit, gratia efficax volun
 tati inaccessibiliter & infallibiliter, & determi
 nati, vi divina motionis flexions & determi
 nati, ut singulos Christianæ pietatis actus necessaria
 sit, necesse est, ut vel oremus, sicut oportet,
 ut in ea operetur ut oremus, nobisque interpellan
 do, ut eamdem inspirat affectum, nec ut Dei mandata
 sermo, nisi cum illa facit ut in eius præceptis ambu
 lemus, nec demque ut inimici tentationes superemus,
 nisi cum nobis victoriam largitur. Et tamen cum non
 ea quam in se tentationibus succumbant, & in varia
 peccata prolabantur, etiam cum illa vitare imperiecte
 ac rem se volunt atque cogitant, manifestum est in
 se in se imperfecte ac remissa voluntatis statu, vitio
 huius sui mandatum violantibus, efficacem illam & vi
 dentem, quâ præsentem nunquam vincimur, gratiam
 non adesse.

De his ergo iustis, quibus illa magna non adest gra
 C tia, sicut parva & imperfecta non desit, vere utrum
 que dici potest, & potuisse illas Dei mandata servare,
 tentatione resistere, eosdemque alio sensu non po
 tuisse. Poterunt enim profus: quia non solum liberi
 arbitrii virtutem & gratiam habitalem habuerunt,
 sed etiam gratiam activalem, quæ sufficiens dici potest,
 Thomistarum sensu, qui gratia per se efficaci neces
 sariam supponit.

At quia absente gratia efficaci, nunquam contingit
 ut voluntas sicut oportet tentationi resistat, constans
 que est apud Thomistas dogma, gratiam sufficientem ab
 D efficaci separatam, non complecti omnia ad præ
 agendum necessaria: ideo usitatis simâ Scripturæ, Patribus
 quæ locutione, & Thomistis omnibus probatâ, hoc sensu
 dici potest, iustos illos eiusmodi sufficienti gratiâ in
 structos, tentationi cui succubuerunt resistere non po
 tuisse: quia minimum eiusmodi potestatem non habue
 runt, quæ complecteretur omnia ad agendam neces
 sariam, cum gratiam efficacem, ad agendum utique neces
 sariam, non habuerint.

Quare cum dicimus nos sine gratia per se efficaci
 non posse agere, id hoc non sensu intelligimus, eum cui
 desit gratia illa per se efficax, non habere omnia quæ
 requiruntur ad actum agendum.

II.

Gratia interior duplex est: alia efficax, quæ semper
 E producit illum effectum ad quem impellit voluntatem:
 alia inefficax, quæ voluntatem excitat ad effectum
 quem non producit.

Prior gratia ea est quam simpliciter, proprie, & ab
 solute efficacem Thomistæ vocant: huic resisti quidem
 semper potest, ut idem docent, at nunquam ita resisti
 tur, ut effectus illi privetur, ad quem impellit volun
 tatem: quod alia verbis exprimitur, ut resisti posse di
 cant in sensu diviso, non autem in sensu composito.

Secundâ autem ea est quam tum excitantem, tum
 inefficacem, tum sufficientem, id est significans ver
 bis, vocant: huic verè resisti ac renitur voluntas,
 eamque effectus privat ad quem excitat, & ad quem
 potestatem largitur, superius explicato Thomistarum

sensu sufficientem. Potest quidem illi voluntas consen
 tire, nec tamen, si absit gratia efficax, nunquam consen
 tit, non defectu antecedenti potestatis, sed liberâ sui
 ipsius in oppositum determinatione.

Sed quamvis illa gratia per se spectata, effectu illo
 careat ad quem tendit, ad quem voluntatem excitat,
 & ad quem per antecedentem Dei voluntatem desti
 nat, adeoque falsum sit hoc sensu omnem Christi gra
 tiam semper habere eum effectum quem Deus vult, si
 tamen spectetur ut cum absoluta Dei voluntate con
 iuncta, merito hoc sensu efficax dici potest, quia semper
 id in corde hominis operatur, quod Deus absolutâ vol
 untate intendit. Certum est enim apud Thomistas, au
 xilium sufficiens respectu unius actus, semper esse effi
 cax respectu alterius, ad quem efficiendum decreto ab
 soluto divine voluntatis destinatur: adeoque apud illos
 omnis gratia est efficax alicuius effectus, eius nimirum
 ad quem proxime ordinatur, & Deus absolutâ volun
 tate intendit, iuxta illud Isaia: Verbum quod egre
 ditur de ore meo, non revertetur ad me va
 cuum, sed faciet quæcumque volui,

III.

Ad merendam & demerendum in statu natura laps
 se, non sufficit libertas à coactione, sed requiritur liber
 tas à necessitate: quamvis enim gratia per se efficax
 infallibiliter & inseparabiliter voluntatem ad agen
 dum determinet, atque ita nunquam voluntas illi actu
 dissentiat, non tamen inducit necessitatem, quia non
 tollit dissentiendi potestatem. Est ergo perpetuò in ho
 mine lapsò illud quod Thomistæ statuunt activa indis
 ferentia genus, quam proximam dicere nihil vetat,
 dummodo ab hoc verbo semoveas illum sensum, ut vo
 luntas per efficacem gratiam mota credatur nunc con
 sentire, nunc dissentire: sive quod idem est, nunc actua
 lem consensum, nunc verò actualem dissensum, cum e
 iusmodi gratia componere.

IV.

Tantum abest ut Semipelagiani ideo hæretici fue
 rint, quod dicerent gratia nos consentire & dissentire
 D posse, ut potius certum & minime dubium sit, eum
 que gratia, etiam efficaci, resisti posse: id est eum qua
 cumque gratia simul remanere activam, atque, ut su
 præ dictum est, proximam dissentiendi potestatem: licet
 actu, ut etiam supra dictum est, nunquam efficaci gra
 tia dissentiat.

V.

Gratuita prædestinationis doctrina maximam iure
 merito apud omnes Scholas Catholicas auctoritatem
 obtinet: huius autem doctrina hac summa est, ab om
 nibus eius defensoribus recepta: solis electis, si spectetur
 non antecedens, sed absoluta & efficax Dei voluntas,
 salutem æternam absolutò Dei decreto destinatam esse
 eum ea gratiarum ac beneficiorum serie, quibus certis
 sine liberantur, quicumque liberantur: quorum bene
 ficiorum utique præcipuum est perseverantia donum,
 quod nemo proprium esse prædestinationum insciatur:
 hinc sequitur Christum, cuius absolutâ voluntas pater
 na semper conformis exitit hoc decretum, nec preci
 bus, nec morte suâ simpliciter & absolutè mutare vo
 luisse: Itaque solis illis absolutè & efficaciter promere
 ri voluit salutem æternam, & perseverantia donum,
 quos sibi à Patre datos & de manu suâ a nemine rap
 tam iri in Evangelio dicit. De his capitibus apud om
 nes gratuita prædestinationis defensores convenit: qui
 bus ea tantum Christi mortis omnibus impense genera
 litas excluditur, quæ collata omnibus hominibus asse
 runtur gratia ita sufficientes, ut prætereâ efficacem ad
 volendum seu operandum non requirant.

Sed

sed hac opinione dempta, nihil obstat, imò prorsus veritati consentaneum est, dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, ac sanguinem fuisse, tum quia antecedenti voluntate salutem omnium voluit, tum quia sufficiens pro omnibus precium obtulit. Falsum autem est, & hæreticum, dicere Christum pro salute duntaxat prædestinatorum mortuum esse, cum multis reprobis, omnibusque adeo iustificatis gratias tradita à Thomistis notione sufficientes meruerit, quibus ad salutem pervenire possent; quamvis nemo in bene utatur, & in accepta iustitia perseveret, nisi uberioribus illis & efficacibus auxiliis adjuvetur.

ARTICULUS IX.

Ex Adversariorum testimonio ostenditur, doctrinam Thomistarum, nihil habere cum Janseniana commercii.

Cum teste Novatiano cap. 13. de Trinit. firmum sit genus probationis quod ab Adversariis sumitur, ut veritas etiam ab ipsis inimicis veritatis probetur, non potest melius aut manifestius ostendi, doctrinam Thomistarum de decretis & auxiliis per se efficacibus, nullum cum Janseniana habere commercium; quam referendo plura Adversariorum testimonia, quibus id ita ingenue profitentur, ut eos conductos crederes in patrocinium & defensionem Thomistarum.

In primis enim P. Annatus, unus ex præcipuis ac illustrioribus Molinæ ac scientiæ mediæ defensoribus, librum Romæ edidit, cui hunc titulum præfixit: *Jansenius à Thomistis gratia per se ipsam efficacis defensoribus, condemnatus, circa quinque propositiones quæ Romæ examinantur, ipsūque his verbis inchoavit. Janseniani Theologi, seu ut errorem tegant, seu ut in eo periculo in quo versantur, Patres Dominicanos habeant præcipuos, adulatores, quædam simulatione fingunt pugnare se tantum pro gratia physice prædeterminante, quam vocant gratiam per se ipsam efficacem; nec aliud spectare, quam ut sartorectia sit illa doctrina, pro qua tanta contentione disputatum est, sub duobus Pontificibus, in Congregationibus de Auxiliis; & quia dicuntur id aliquibus persuasisse, interesse puto tum communitatis boni veritatis, quam omnes querimus, tum private Thomistarum dignitatis, autoritatisque, quam non expedit in censura damnabilium sententiarum implicari, ut omnes intelligant, præcipuos defensores gratiæ physice prædeterminantis, & qui causam illam ardentius egere circa tempora disputationum, contraria omnino posuisse principia, principis Jansenianis, quod ut spero, Lector adeo perspicue intelliget, ex oppositione doctrinæ illorum Thomistarum, ad quinque propositiones Jansenii, ut non dubitem, quin mecum dicitur sit, eos quædam facile sibi parantur imponi à Jansenistis, alterutram necessariò Theologiam necesse nempè vel Thomisticam, vel Jansenianam. Deinde toto illo opusculo, varia Thomistarum profert testimonia, quibus evincit Thomisticam doctrinam à Janseniana discrepare plurimè, nihilque ad vicem habere commercii. Id ipsum disertè declarat in libro de libertate incoacta, in libro contra Bajanos, & in opusculo, cui titulus est: *Informatio de quinque propositionibus ex Jansenii Theologia collectis, ac demum in libro quem nuper edidit, & cui hunc titulum præfixit, La conduite de l'Eglise, in quo decem & octo Thomistas inter & Jansenianos insinuat discrimina.**

Unde plurimum illi debet Schola Thomistica quod eam à Janseniana se junxerit; sed plus deberet, si eadem sinceritate, & æquitate, illam nihil cum Calvinistis affinitatis & commercii habere fateretur: nec solum in hoc Scholæ Thomisticæ, sed & sibi ipsi, ac veritati consuleret, cum (ut supra annotavimus) Thomistæ non possint à Jansenianis distrabi, nisi pariter à Calvinistis se jungantur.

Quantum etiam Thomistæ à Jansenio & Jansenianis dissent, disertè declarat nuperimus, ac celeberrimus Societatis scriptor, P. Stephanius Dechamps, libro 2. de hæresi Janseniana, disp. 6. cap. 9. his verbis: *Glorientur licet Janseniani, tot se nuperi dogmatis patronos habere, quot physica prædeterminationis defensores exierant, verè tamen mihi videtur esse diciturus, nullos huic doctrinæ insensores reperiri, quam qui post natam Calvini hæresim, ex S. Dominici ordine, aliisque eiusdem sacramenti Theologia, maioris eruditionis & ingenii laude floruerunt. Adduciturque sigillatim eos, & eorum dicta. Et disp. 3. cap. 3. Quam invidiosè (inquit) novi dogmatis fautores queruntur, per Jansenii latius unversam S. Dominici familiam peti! Quam impertinè ratiunt eandem esse utriusque causam, nec solum Tridentina Synodi fulminibus percuti posse, quin ipsam physica prædeterminationis assertores omnes ambulantur! Hoc in circulis apud imperitos & mulierculas deblaterant; hoc in publicis Doctorum concertationibus urgent acerrimè; hoc in libellis, quos tam frequentes emittunt in lucem, magno verborum apparatu ac pompâ cum omnibus expostulant, ut istud tamen falsitatem omnem superat, & ab iis cum stomacho ridetur, quibus utraque opinio nota est, atque perspecta.*

Similia habet P. Martinius in Anti-Jansenii paginâ 708. ubi hæc scribit: *Hanc esse Thomistarum & Jesuitarum causam qui dicunt, errant, vel ipsi Thomistis iudicibus. Nulla est ex illis quinque propositionibus ad summum Pontificem missis, ut eas spirituali censura à notare dignetur, quam duo illi Ordines non damnant, & Censurâ dignam iudicent; nulla, cuius oppositum sibi certam esse non profiteantur: nulla denique, quam utriusque familie Theologi, quotquot de rebus scripserunt, non graviter infectati sint. Item paginâ 131. proficitur gratiam efficacem quam docent Thomistæ, non necessitate voluntatem, sicut eam quam admittit Jansenius: Si falsum est (inquit) D. Augustinum docuisse gratiam necessitate voluntatem, & amissam esse libertatem indifferentiæ, consequens est, iuxta confessionem Adversarii, sententiam de electione & reprobatione independentem à præscientia operum, esse alienam à mente D. Augustini. Atqui evidens est, ut alibi ostendimus D. Augustinum non ita docuisse; ut neque ullum alium Doctorem Catholicorum ante Jansenium: ne ipsos quidem assertores physica prædeterminationis, qui nihilominus volunt gratiam non inferre necessitatem voluntati, sed salvam manere libertatem indifferentiæ, quæ non perit per peccatum originale, detestanturque doctrinam contrariam, ut errorem Eutheri in libro de servo arbitrio, & Calvinii libro 2. Infit cap. 2. & 3. damnatum à Tridentino sess. 6. cap. 5. & can. 4. & 5.*

His adjungo Scubrochium in notis in primam Pauli Irenæi disquisitionem, ubi illi respondens, hæc habet: *Multa effundis, vel effusis absque & heterodoxa, v. g. Jansenium rectè sensisse, ac anam duntaxat gratiæ efficacis assertionem ab illo astrui: Thomistica, inquit, falleris ex ipsius Jansenii confessione, At (inquit) Innocentius &*